وقتی ارزش‌ها در اقتصاد ارزشی ندارد

سیدحمزه حسینی

نسبت میان اقتصاد و فرهنگ چیست؟ اگر این سئوال را از اقتصاددانانی که طرفدار جریان اصلی عدم اقتصاد هستند بپرسید اندکی به افق‌های به ظاهر دور خیره می‌شوند و بعد با اطمینان جواب می‌دهند هیچ، هیچ نسبتی میان این دو وجود ندارد چرا که در جریان اصلی علم اقتصاد جایی برای طرح این گونه مهملات وجود ندارد. اما به راستی پاسخ به این سئوال آن قدر که اقتصاددانان اثبات‌گرا می‌گویند آسان است؟ بهتر است برای یافتن پاسخ بدون قضاوت پیشین بر تعاریف متداول موجود از اقتصاد و فرهنگ مروری داشته باشیم. کتاب‌های درسی اقتصادی به‌خصوص کتاب‌ها و جزواتی که معمولاً در تشریح نظریه اقتصاد خرد نگاشته شده‌اند اقتصاد را علمی اجتماعی توصیف می‌کنند که در آن درباره دستیابی به هدف‌های رقیب به وسیله منابع محدود گفت‌وگو می‌شود و کمیابی همواره اساس مشکل اقتصادی شناخته شده و بنابراین کنشگران همواره باید تصمیماتی را اتخاذ کنند که منابع محدود را به بهترین وجه به نیازهای نامحدود اختصاص دهد. با چنین تعریفی از اقتصاد و با تعیین پیش‌فرض‌هایی مانند انسان عقلایی، کسب حداکثر سود و مطلوبیت و فردگرایی، اقتصاددانان سعی در تبیین رفتار کنشگران اقتصادی اعم از تولیدکننده و مصرف‌کننده دارند و در نهایت نیز سعی می‌کنند تا در حین و پس از بررسی کردار اقتصادی فرد به این سئوال پاسخ دهند که آیا کردار مستقل حداکثر کردن سود و مطلوبیت از جانب هر یک از عوامل اقتصادی در نهایت موجب ایجاد یک سازمان اجتماعی می‌شود که به مفهوم ارزشی آن رفاه اجتماعی را در کل حداکثر کند و بدین‌ترتیب از این مسیر به بررسی مسائل کلان اقتصاد می‌پردازند که این فرآیند در دهه‌های اخیر با طرح مفهوم دولت‌های رفاه و موثر نقش مهمی را در نوع سیاستگزاری اقتصادی و غیراقتصادی دولت‌ها برجا گذاشته است. از سوی دیگر بررسی تعاریف موجود در مورد فرهنگ نیز می‌تواند به سئوالی که در ابتدا و در مورد ارتباط اقتصاد و فرهنگ مطرح شد راهگشا باشد. فرهنگ واژه‌ای است که در کاربرد روزمره به معانی گوناگون ولی بدون یک معنای مشخص و یا مورد توافق عموم به کار می‌رود اما با وجود همین مسئله نیز می‌توان فرهنگ را در مجموع شیوه زندگی افراد یک جامعه دانست. در این میان تعریف گیدنز از فرهنگ نیز قابل توجه است. او در کتاب جامعه‌شناسی خود فرهنگ را چنین تعریف می‌کند: فرهنگ عبارت است از ارزش‌هایی که اعضای یک گروه معین دارند، هنجارهایی که از آن پیروی می‌کنند و کالاهای مادی‌ای که تولید می‌کنند. گیدنز در ادامه فرهنگ را مجموعه شیوه زندگی اعضای یک جامعه دانسته و از چگونگی لباس پوشیدن تا سرگرمی‌های اوقات فراغت را در زیرمجموعه فرهنگ یک جامعه جای می‌دهد. به هر حال تعاریف و مفاهیمی که از اقتصاد و فرهنگ ارائه شد اگرچه همه آنچه که موجود است را دربرنمی‌گیرد اما این تعاریف را می‌توان جزء مواردی دانست که مورد توافق اکثر اقتصاددانان و جامعه‌شناسان است. (اگرچه شرح مفاهیم موجود از اقتصاد صرفاً برگرفته از کتاب‌های درسی و مرسوم اقتصاد است) با این حال باید دید که این دو با تعاریف مطروحه چه ارتباطی با یکدیگر پیدا می‌کنند. اولین نشانه‌های وابستگی و به بیان دقیق‌تر همبستگی میان اقتصاد و فرهنگ که راه را برای ما از بیراهه مشخص می‌کند می‌شود در ارتباط میان اقتصاد و فرهنگ با مفهوم جامعه جست‌وجو کرد. گیدنز در کتاب جامعه‌شناسی (صفحه ۵۶) در تشریح ارتباط میان فرهنگ و جامعه چنین می‌گوید: فرهنگ را می‌توان به لحاظ مفهومی از جامعه متمایز کرد اما ارتباط بسیار نزدیکی بین این مفاهیم وجود دارد. فرهنگ به شیوه زندگی اعضای یک جامعه معین مربوط می‌شود و جامعه به نظام روابط متقابلی اطلاق می‌شود که افرادی را که دارای فرهنگ مشترکی هستند به همدیگر مربوط می‌سازد. هیچ فرهنگی نمی‌تواند بدون جامعه وجود داشته باشد و بدین ترتیب ما بدون فرهنگ اصلاً انسان به معنایی که معمولاً این اصطلاح را درک می‌کنیم، نخواهیم بود. نه زبانی خواهیم داشت که با آن مقاصد خود را بیان کنیم و نه هیچ گونه احساس خودآگاهی و توانایی تفکر یا تعقل. مفاهیم تفکر و تعقل، انسان، جامعه و فرهنگ مهمترین مواردی هستند که می‌توان آنها را در تشریح ارتباط میان فرهنگ و جامعه که توسط گیدنز صورت گرفته مشاهده کرد. این موارد از یک سو در تعاریف مربوط به اقتصاد مستتر هستند و از طرفی به صورتی ویژه در شکل گیری مفاهیم اصلی آنچه به‌عنوان اقتصاد مدرن می‌شناسیم نقش داشته‌اند. از این نمونه می‌توان به انسان عقلایی اشاره کرد که به‌عنوان یکی از پیش‌فرض‌های تعیین‌کننده و مهم در اقتصاد شناخته می‌شود و براساس این پیش‌فرض کردار اقتصادی انسان‌ها در خلال کنش‌های اقتصادی کاملاً عقلایی می‌شود و اساساً انسان اقتصادی رفتارهای عقلایی دارد و از سوی دیگر همان‌گونه که در گذشته نیز به آن اشاره شد مفهوم جامعه در اقتصاد در تعیین رویه اقتصاددانان و انشعابات فکری آنها نقش مهمی ایفا می‌کند. مباحث موجود در اقتصاد کلان در این رابطه می‌تواند مورد توجه قرار گیرد چرا که اقتصاد کلان توانسته است اثرات زیادی را بر جهت‌گیری‌های اقتصادی و غیراقتصادی جوامع برجای بگذارد به واقع سلطه اقتصاد کلان بر زندگی روزمره افراد جامعه منجر به ایجاد یک هویت منحصر به فرد برای اقتصاد شده است که در نهایت در روند حرکت جامعه به صورت مستقیم و در تک‌تک افراد جامعه به صورت غیرمستقیم اثرات انکارناشدنی دارد. با وجود این تفاسیر سئوال این است که چرا اقتصاددانان ارتباط میان اقتصاد و فرهنگ را انکار می‌کنند و یا حداقل به آن توجهی نمی‌کنند. شاید مهمترین دلیل این مسئله فرار آگاهانه اقتصاددانان به بهانه بی‌طرحی و حذف قضاوت ارزشی است. فرگوسن نویسنده یکی از کتاب‌های مطرح در باب نظریه اقتصاد خرد در مقدمه کتابش پس از اشاره به محدوده و روش‌شناسی علم اقتصاد چنین می‌گوید: وظیفه یک اقتصاددان وظیفه‌ای اثباتی است و نه یک وظیفه هنجاری و ارزشی، به این معنی که با معلوم بودن هدف اجتماعی اقتصاددان می‌تواند مسئله مورد نظر را تجزیه و تحلیل کند. همانگونه که می‌بینیم در این اظهارنظر فرگوسن وظیفه اقتصاددان را اثباتی می‌داند و این وظیفه را از قید هنجاری و ارزشی بودن به آسانی رها می‌سازد. این نوع نگاه تنها منحصر به فرگوسن نیست و خیل عظیمی از اقتصاددانان که به قول هایلبرونر در دنیای روزمینی اقتصاد به حیات علمی خود ادامه می‌دهند را شامل می‌شود. و بدین ترتیب آنها دو مسئله مهم را که در تعریف فرهنگ نقش اساسی داشتند در نظر نمی‌گیرند و گسستی عظیم میان اقتصاد و فرهنگ که به صورت ملموسی همبسته و حتی جدایی‌ناپذیر است را با حذف این مفاهیم ایجاد می‌کنند. از سوی دیگر نقش پررنگ ریاضیات در اقتصاد مزید بر علت شده و همراه خواست آگاهانه اقتصاددانان بی‌توجهی بیشتری به مسئله اقتصاد و فرهنگ را در پی داشته است. ریاضیات که در ابتدا به عنوان ابزار مورد استفاده قرار می‌گرفت امروزه خود هدف شده است. اگر پدیده‌ای در اقتصاد با مفاهیم ریاضی سازگار نباشد عملاً از چرخه تحقیق و مطالعه بیرون گذاشته می‌شود. بدین ترتیب اقتصاددانان مادی‌ترین رسالت تاریخ را برای خود برمی‌گزینند. آنها گمان می‌کنند با توجه به نقش و هویت منحصر به فرد اقتصاد به خصوص در رابطه با تاثیر نظریه اقتصاد کلان بر سیر و روند حرکت جامعه تبدیل به مصلحان اجتماعی شده‌اند. و حتی آن دسته از اقتصاددانانی که خود را طرفدار آزادی‌های اقتصادی معرفی می‌کنند با آگاهی بر نوع تاثیری که می‌توانند با توجه به اشرافشان بر اقتصاد بگذارند سیاست‌هایی را ترویج می‌کنند که چندان با مفاهیمی مانند آزادی انتخاب سازگاری ندارد و مطمئناً اگر روزی به عنوان حکمران حکومت کنند آن کاری را خواهند کرد که روزی خود به نقد بی‌رحمانه آن مشغول بودند. به هر حال با توجه به موارد اشاره شده شاید چندان دور از انتظار نباشد که اقتصاددانان عامدانه و غیرعامدانه به حذف مفاهیمی مانند فرهنگ دست بزنند و بدین ترتیب مفاهیم اقتصادی را به قوانین جهانشمول بدل سازند تا حوزه تاثیر خود را بیش از پیش گسترش دهند. اگرچه حذف هنجار و ارزش از وظایف اقتصاددانان تا حد زیادی موجبات بی‌توجهی اقتصاد را نسبت به مقوله فرهنگ ایجاد کرده است اما در مواردی توجه به مقوله فرهنگ برای اقتصاددانان گریزناپذیر است و آن در رابطه با تولیدات مادی جوامع مختلف است. این توجه در عین حال که بنیان‌هایش براساس تحلیل‌های اقتصادی است اما به واقع ناگزیر از توجه به مسائل فرهنگی این فرآیند به خصوص در بحث ارزشگذاری کالاهای فرهنگی و هنری نمود بیشتری دارد. نظریات اولیه ارزش در اقتصاد که از سوی اسمیت و اقتصاددانان سیاسی پس از او طرح شد مبتنی بر هزینه نهاده‌های به کار رفته در تولید آن بود. بعدها ریکارد و مارکس به تدوین نظریات کار پرداختند و انتقاداتی را به نظریه اسمیت وارد کردند اما در این میان با وقوع انقلاب مارژینالیستی و جایگزینی مطلوبیت به جای تمامی بنیان‌های مطرح شده درباره ارزش، الگوهای رجحان مصرف‌کنندگان ارزش مبادله را توضیح می‌دادند. این الگو امروزه نیز در اقتصاد جایگاه مهمی را در تبیین‌های اقتصاددانان از کردار و رفتار کنشگران اقتصادی دارد. مدافعان آن این نظریه را جهانشمول و کامل می‌دانند و به گمان بسیاری از آنها راه‌حلی اساسی برای بحث ارزش را می‌توان در همین الگوها پیدا کرد. اما از سوی دیگر انتقادات مهمی هم بر شالوده این نظریه وارد شده است. این انتقادات مستقیماً به آن قسمت از نظریه فوق حمله‌ور می‌شود که جایگاه جامعه را در فرآیند ارزش‌گذاری نادیده می‌گیرد. به نظر منتقدین (که عمدتاً از نهادگرایان قدیم هستند) ارزش پدیده‌ای است که برساخته اجتماع است و بنابراین قیمت‌ها را نمی‌توان از زمینه اجتماعی این فراگرد جدا کرد. آنها معتقدند عاملان اقتصادی درون یک زیست‌محیط فرهنگی زندگی می‌کنند و تصمیم می‌گیرند و این زیست‌محیط بر شکل‌گیری توجیهات آنها اثر دارد. از موارد مهمی که هم خاصیت فرهنگی بودن دارند و هم تا حد زیادی مهر تائید بر نظریات منتقدین نظریه مطلوبیت می‌زنند، کالاهایی هستند که ما آنها را با عنوان صنایع دستی می‌شناسیم اگرچه این دست از کالاها امروزه تا حد زیادی تابع قوانین بازار شده‌اند اما هنوز هم می‌توان نشانه‌هایی از تفاوت‌های اجتماعی را در ارزشگذاری این کالاها مشاهده کرد. البته شایان ذکر است که این تفاوت تنها معطوف به صنایع دستی نیست و آثار و کالاهای هنری و فرهنگی زیادی را دربرمی‌گیرد که هرکدام به نوبه خود از نوعی از ارزشگذاری پیروی می‌کنند. به واقع آثار هنری و فرهنگی تا حد زیادی می‌توانند بنیان‌ها، نظریات ارزش مبتنی بر هزینه نهاده‌های تولید و مطلوبیت و رجحان را به زیر سئوال ببرند. گرچه با بازتولید مکانیکی این آثار و از بین رفتن تقدس آنها این کالاها در فرآیند ارزشگذاری تابع قانون بازار شده‌اند. به هر ترتیب در این میان می‌توان به عنوان نمونه‌ای بارز به صنایع دستی اشاره کرد. آنچه را که ما به عنوان صنایع دستی می‌شناسیم می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: یکی آن دسته از کالاهایی که به عنوان کالایی نهایی در گذشته و بعضاً امروزه تولید می‌شوند و به مصرف افراد یک جامعه می‌رسند. این کالاها در زمان حال عمدتاً سابقه‌ای تاریخی دارند و حامل معنا شده‌اند و مصرفی بوده‌اند و به دلیل مصرفی بودن در گذشته در زمان خود تقدس نداشته‌اند. دسته دوم آثاری هستند که صرفاً با هدف خلق یک اثر هنری تولید می‌شوند و به دلیل قیمت‌های بالا به قشر خاصی از جامعه تعلق می‌گیرند و جنبه مصرف همگانی ندارند اما امروزه گسترش و افزایش گردشگران و جاذبه‌های این دست از کالاها برای گردشگران موجبات افزایش تقاضای این کالاها را فراهم آورد و متعاقباً بنیان‌های ارزشگذاری این کالاها را تغییر داد. بدون آنکه آنها در جامعه خود ارزش ویژه‌ای داشته باشند. به واقع اینجا ارزشگذاری هنری و مناسبات اینگونه شامل حال محصولات نمی‌شود و آنچه آنها را ارزشمند می‌سازد تفاوت‌های فرهنگی است. اما درست از همین نقطه است که ارتباط میان فرهنگ و اقتصاد از یک رابطه دیالکتیک و برابر تبدیل به ارتباط یکسویه‌ای به نفع اقتصاد می‌شود. افزایش تقاضا برای این کالاها موجب افزایش عرضه آن خواهد شد. تصور چنین موضوعی چندان دور از واقع نیست ولی با چنین رویدادی چه سرنوشتی برای صنایع دستی رقم خواهد خورد. آثار مثبت اقتصادی افزایش تقاضا دومین ضربه را به این کالاها می‌زند. تولید هرچه بیشتر این کالاها ممکن است تا حد زیادی سلیقه مصرفی در خارج و داخل را تحت‌تاثیر قرار دهد و دیگر عرضه‌کنندگان که در گذشته از ارزش فرهنگی این کالاها آگاهی داشتند از این ارزش‌ها چشم‌پوشی کنند و صرفاً به تولید هرچه بیشتر بپردازند و این خود آغاز سیکلی است که در نهایت به رکود و حتی نابودی تولید این کالاها خواهد انجامید. این بلایی است که اقتصاد بر سر تمامی محصولاتی می‌آورد که به نوعی ارزش فرهنگی و هنری دارند و بدین ترتیب مناسبات غیر واقع‌بینانه اقتصادی امروزه خود به واقعیتی مبدل شده که هرآنچه را از آن پیروی نمی‌کند بی‌هویت و همه را تحت‌نظر و تابع هویت خویش سازد.

عکس: میلاد بیلمی، شرق

وام‌های جدید بانک جهانی برای ایران

شرق: درحالی که بانک جهانی در سال ۸۴ وامی به بخش‌های مختلف اقتصادی ایران اختصاص نداده است، لیست جدید وام‌های این موسسه بین‌المللی برای ایران در سال‌جاری منتشر شد. در صورت تایید سند همکاری‌های ایران و بانک جهانی در سال ۸۵، این موسسه بین‌المللی ۸۰ میلیون دلار برای اجرای پروژه ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای اختصاص خواهد داد. در صورت تایید سند همکاری بین ایران و بانک جهانی موسوم به «CAS»، طی سال‌جاری ۸۰ میلیون دلار وام برای اجرای پروژه ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای زیر نظر وزارت راه و ترابری درخواست خواهد شد. براساس این گزارش، در حال حاضر تایید سند «CAS» به دلیل مسائل هسته‌ای ایران به تعویق افتاده است. پروژه ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای، پروژه سازمان فنی و حرفه‌ای کشور و پروژه فاز ۲ آب و فاضلاب تهران جزو پروژه‌های اولویت‌داری است که در صورت تایید سند همکاری‌های ایران و بانک جهانی برای آنها درخواست وام خواهد شد. طبق این گزارش، پروژه ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای کشور هنوز به مرحله مذاکرات با بانک جهانی نرسیده، پروژه سازمان فنی و حرفه‌ای کشور نیز در مراحل ابتدایی انجام کارها در داخل کشور قرار دارد و هنوز سازمان فنی و حرفه‌ای کشور اقدامات اولیه را در این خصوص انجام نداده و پروژه فاز ۲ آب و فاضلاب تهران نیز هنوز پروسه‌های داخلی را طی نکرده است. گرچه بعید به نظر می‌رسد سازمان فنی و حرفه‌ای قادر به اتمام گزارشات خود طی سال‌جاری در ارتباط با پروژه فنی و حرفه‌ای باشد اما خود این سازمان بسیار خوشبین به نظر می‌رسد. بنابر این گزارش، بانک جهانی قبل از انجام هر پروژه مطالعات توجیهی، فنی، مالی، اقتصادی و زیست‌محیطی را از هر دستگاه درخواست‌کننده وام دریافت می‌کند، براین اساس تمام وام‌گیرندگان موظف به ارائه توجیهات مذکور در رابطه با هر پروژه‌ای هستند. به دلیل دولتی بودن پروژه‌ها، باید از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور یک ردیف برای بازپرداخت ریالی وام‌ها صورت گیرد تا رقم ۸۰ میلیون دلار دارای یک ردیف بودجه‌ای شود. به گزارش مهر همچنین چنین درخواستی باید دارای مجوز از شورای اقتصاد و مصوبه هیات وزیران باشد. هر چقدر این گزارشات زودتر به اتمام رسد روند درخواست وام‌ها نیز به راحتی ممکن خواهد بود. گفتنی است پروژه ایمنی حمل‌ونقل جاده‌ای زیر نظر وزارت راه و پروژه سازمان فنی و حرفه‌ای نیز زیر نظر سازمان فنی و حرفه‌ای کشور قرار دارد. همین حال معاون اقتصادی بانک مرکزی گفت: استفاده از وام‌های جدید بانک جهانی در دستور کار وزارت امور اقتصادی و دارایی ایران قرار دارد. اکبر کمیجانی در گفت‌وگو با فارس در خصوص برنامه‌های ایران برای دریافت وام از بانک جهانی اظهار داشت: وام‌های بانک جهانی منابعی ارزان‌قیمت و طولانی‌مدت در بازپرداخت هستند. وی خاطرنشان کرد: پرداخت وام توسط بانک جهانی با نظارت تیم کارشناسی که این بانک مشخص می‌کند صورت می‌پذیرد و این تیم بر پروژه‌هایی که از سوی بانک جهانی تامین مالی می‌شوند، نظارت خواهد کرد. کمیجانی افزود: درست است که کشور در حال حاضر به دلیل افزایش درآمدهای نفتی نیازی به دریافت وام ندارد اما وام‌های بانک جهانی وام‌های ویژه‌ای است که دارای نرخ سود بسیار نازل و دوره بازپرداخت طولانی مدت است. ضمن اینکه از طریق دریافت وام نوعی تکنولوژی دانش مدیریت و نظارت بر نحوه اجرای پروژه به داخل کشور منتقل می‌شود. معاون اقتصادی بانک مرکزی اضافه کرد: در حال حاضر پروژه‌هایی چون اصلاح سیستم فاضلاب استان تهران، سیستم زه‌کشی در استان سیستان و بلوچستان، پروژه‌هایی در مناطق آسیب‌دیده از زلزله رودبار و همچنین پروژه‌هایی برای بازسازی مناطق زلزله‌زده در قزوین و بم از طریق منابع بانک جهانی تامین مالی می‌شوند. وی گفت: علاوه بر این اجرای پروژه‌هایی در زمینه استفاده از تسهیلات بانک جهانی در امور بهداشتی مطرح بود که به مرحله عمل نرسید. وی تصریح کرد: اگر به سمت بهره‌گیری از وام‌های بانک جهانی می‌رویم به این دلیل است که عنوان یک عضو از حق قانونی خود در بانک استفاده کنیم. وی درخصوص بحث‌های مطرح در خصوص انعقاد قرارداد سه‌ساله ایران با بانک جهانی برای دریافت وام گفت: معمولاً بانک جهانی یک بسته سیاستی چندساله برای کشورهای متقاضی وام تهیه کرده و مشخص می‌کند که در طول این مدت چه پروژه‌هایی می‌تواند از منابع بانک جهانی استفاده کنند زیرا منابع بانک جهانی محدود هستند و اینگونه نیست که هر پروژه‌ای که مطرح شود، منابع به آن تخصیص یابد. کمیجانی افزود: بنابراین بانک جهانی در هر دوره تقاضای کشورهای مختلف را بررسی کرده و برنامه سه ساله‌ای را تنظیم می‌کند و ظرف مدت سه سال آن پروژه‌ها را در ارکان تصمیم‌گیری خود مطرح می‌کند. کمیجانی افزود: معرفی پروژه در حیطه فعالیت وزارت امور اقتصادی و دارایی است و تا جایی که اطلاع دارم این وزارتخانه پروژه‌هایی را برای معرفی به بانک جهانی در دستور کار خود دارد.

خبرها

ابهام در پذیره‌نویسی عمومی شرکت بورس

مهر: مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری ملی گفت: در پذیره‌نویسی سهامداران در شرکت سهامی عام بورس الزامات قانونی رعایت نشده است. غلامرضا اسلامی بیدگلی با بیان اینکه در فرآیند تدوین قانون جدید بازار سرمایه نارسایی‌های فراوانی وجود دارد، اذعان داشت: نارسایی‌های قانون جدید بازار سرمایه در پذیره‌نویسی سهامداران در شرکت‌های سهامی عام بورس خود را نمایان می‌کند. وی در ادامه به پایین بودن سهم سهامداران حقیقی در پذیره‌نویسی شرکت سهامی عام بورس اشاره کرد و اظهار داشت: در هنگام پذیره‌نویسی این امکان وجود دارد که بین کارگزاران و سرمایه‌گذاران در بازار اختلاف به وجود آید. مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری ملی با بیان اینکه پذیره‌نویسی سهامداران در شرکت‌های سهامی عام بورس دارای نارسایی‌های فراوانی است، اظهار داشت: در حال حاضر ۸۰ کارگزار در این پذیره‌نویسی شرکت می‌کنند در نتیجه قانون مشخص نکرده است که کارگزارانی که بعدها وارد بازار بورس می‌شوند چند درصد می‌توانند سهم بخرند و یا اینکه اصلاً می‌توانند سهمی خریداری کنند یا خیر. اسلامی در ادامه به مسئولین بازار پیشنهاد کرد که سهام ۳ میلیارد تومانی که قرار است در پذیره‌نویسی به مردم تعلق بگیرد به خود آنها واگذار شود تا آنها بین خود تقسیم کنند. مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری ملی در ادامه با بیان اینکه بازار بورس اوراق بهادار ایران تجربه لازم و قابلیت پذیره‌نویسی شرکت‌های سهامی عام را ندارد، اظهار داشت: در کشورهایی که عمل پذیره‌نویسی انجام می‌شود بازارهای بورسشان به درجه‌ای از بلوغ رسیده است. وی افزود: با توجه به اینکه بازارهای بورس ایران به تکامل لازم نرسیده‌اند در نتیجه ممکن است عمل پذیره‌نویسی مناسبات بازار را در زمینه‌های معاملاتی با مشکلاتی دچار بکند. اسلامی بیدگلی در ادامه افزود: عمل پذیره‌نویسی شرکت‌ها امر نظارت را در بازار با مشکلات فراوانی مواجه می‌کند.

صنایع دستی سنخیتی با میراث فرهنگی ندارد

ایرنا: حسین رضاخواه روز سه‌شنبه در جمع خبرنگاران گفت: ۴۰۰ قلم کالای صنایع دستی در حال حاضر در کشور تولید می‌شود که با گسترش تولید این کالاها امکان ایجاد اشتغال برای یک میلیون نفر وجود دارد. وی افزود: سال گذشته میزان صادرات صنایع دستی کشور به ۵۹۲ میلیون دلار رسید که ۴۶۰ میلیون دلار آن مربوط به صادرات فرش و ۱۳۲ میلیون دلار باقی‌مانده نیز مربوط به سایر اقلام بود. وی با بیان اینکه میزان صادرات صنایع دستی سال گذشته نسبت به سال ۸۳، ۶۱/۴ درصد افزایش داشت، افزود: پارسال صادرات فرش ۹/۷ درصد کاهش داشت و در بخش گردشگری نیز شاهد افت ۲۹ درصدی گردشگران بودیم. رضاخواه با اشاره به اینکه ارزش صادرات جواهرات اصل در دنیا ۳۲۰ میلیارد دلار و جواهرات بدل ۳۰۰ میلیارد دلار است، گفت: اگر کشور ما بتواند فقط یک درصد از صادرات جواهرات دنیا را در اختیار بگیرد، تنها در همین یک قلم کالا می‌توانیم به سه میلیارد دلار صادرات دست پیدا کنیم. رئیس سازمان صنایع دستی ایران، استفاده از تسهیلات کم‌بهره را از راه‌های توسعه بخش صنایع دستی در کشور عنوان کرد و اظهار داشت: با ۵۰ میلیون ریال وام می‌توان یک شغل جدید در این بخش ایجاد کرد. رضاخواه از برگزاری نمایشگاه صنایع دستی خبر داد و افزود: این نمایشگاه همزمان با روز جهانی صنایع دستی از بیستم خرداد ماه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار می‌شود. وی مدت زمان تشکیل این نمایشگاه را یک هفته عنوان کرد و افزود: در این نمایشگاه ۲ هزار و ۲۰۰ غرفه در اختیار هنرمندان و صنعتگران کشور قرار می‌گیرد تا محصولات تولیدی خود را عرضه کنند. رئیس سازمان صنایع دستی ایران در مورد ادغام این سازمان با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری گفت: در صورت ادغام، ایجاد اشتغال که هدف اصلی این سازمان است، آسیب خواهد دید. رضاخواه گفت: سازمان صنایع دستی ایران هیچ سنخیتی با سازمان میراث فرهنگی و گردشگری ندارد، چرا که نگاه سازمان میراث فرهنگی نگاه به تاریخ و گذشته است ولی سازمان صنایع دستی باید با نگاهی پویا و متحول اداره شود.

بهینه‌سازی ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو

مهر: واحد تبدیل ناوگان سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت از تبدیل ۱۲۰ هزار خودروی بنزینی به گازسوز در کارگاه‌های این سازمان خبر داد. به گزارش روز سه‌شنبه مدیریت فرهنگ‌سازی و ارتباطات سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت کشور، برنامه و تعهد این سازمان در سال گذشته تبدیل ۵۰ هزار دستگاه خودرو بود، در حالی که این رقم به ۶۰ هزار دستگاه رسید. این گزارش حاکی است: برای امسال تبدیل ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو در دستور کار این سازمان قرار دارد که پیش‌بینی می‌شود با برنامه‌ریزی‌های انجام شده این رقم محقق شود. کارگاه‌های سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت با نظارت این سازمان و توسط پیمانکاران بخش خصوصی در حال فعالیت هستند. اما به سبب آنکه طرح گازسوزکردن خودروها در مرحله گذر از مرحله اول به مرحله دوم توسعه است و مسئله سهمیه‌بندی بنزین تعداد متقاضیان را افزایش داده‌است، اکنون تنها مشکل موجود تولید محدود قطعات به ویژه مخزن گاز طبیعی فشرده (سی‌ان‌جی) در جهان است که با برنامه‌ریزی‌های انجام شده این مشکل مرتفع خواهد شد. براساس این گزارش هم‌اکنون ۱۴۶ جایگاه با ظرفیت ۳۷۵ هزار دستگاه خودرو در شبانه‌روز به بهره‌برداری رسیده‌است که با توجه به ۱۲۰ هزار دستگاه خودروی گازسوز در کشور کمبودی در این زمینه وجود ندارد. این گزارش تنها محدودیت در برخی موارد خاص را مربوط به توزیع و پراکندگی نامناسب جایگاه اعلام کرد و افزود: به سبب نبود زمین مناسب این امر صورت گرفته است و با طرح‌های تعریف شده ساخت جایگاه جدید و دو منظوره کردن جایگاه‌های بنزینی به تعداد ۴۰۰ جایگاه جدید، این مشکل نیز امسال برطرف خواهد شد.

کاهش ۱/۳ درصدی تولید برق در کشور

فارس: تولید برق در نیروگاه‌های بخاری، گازی و سیکل ترکیبی، آبی و دیزلی کشور در سه‌ماهه چهارم سال گذشته در مجموع به ۳۹ میلیون و ۶۸۸ هزار کیلووات ساعت رسید که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۱/۳ درصد کاهش نشان داد.

خبرها

تقابل وزارت صنایع و وزارت بازرگانی

مهر: در پی افزایش ۵۶ درصدی تعرفه واردات تلفن همراه، ارائه پیشنهاد درخواست کاهش تعرفه واردات تلفن همراه در مسیر وزارت بازرگانی تا کمیسیون ماده یک سردرگم مانده است. طی هفته‌های اخیر در پی اعلام وزارت صنایع با افزایش ۵۶ درصدی تعرفه واردات گوشی تلفن همراه، شاهد نابسامانی فراوانی در بازار این کالا هستیم. براساس این گزارش، افزایش تعرفه واردات گوشی تلفن همراه از ۴ به ۶۰ درصد، بازار ۹۰۰ میلیون دلاری گوشی تلفن همراه را به آشفتگی و کسادی کشانده است. این گزارش حاکی است: در این میان سیاست‌های ضد و نقیضی از سوی مردان دولت هر روزه برای تغییر میزان این گونه تعرفه‌ها به گوش می‌رسد. در حالی که معاون بازرگانی داخلی وزارت بازرگانی از ارائه پیشنهاد کاهش تعرفه واردات گوشی تلفن همراه به کمیسیون ماده یک خبر می‌دهد اما از سویی معاون دیگر وزیر بازرگانی و رئیس سازمان توسعه تجارت از عدم دریافت درخواستی مبنی بر کاهش تعرفه واردات تلفن همراه به کمیسیون ماده یک سخن می‌گوید و معتقد است که تاثیرات افزایش تعرفه گوشی تلفن همراه در تنظیم بازار بررسی خواهد شد. حال در این میان، معاون اقتصادی و بین‌الملل وزارت صنایع و معادن اعلام کرده است: تعرفه جدید واردات کالاها مصوبه کمیسیون ماده یک بوده و به هیچ وجه قابل تغییر نخواهد بود. شاطرزاده در خصوص احتمال کاهش تعرفه واردات برخی از کالاها از جمله گوشی تلفن همراه و لوازم خانگی می‌گوید: تمام تعرفه‌هایی که وزارت صنایع با افزایش آنها موافقت کرده بدون هیچ گونه تغییری سرجای خود باقی خواهند ماند. وزیر صنایع و معادن نیز با تاکید بر اجرای تعرفه جدید گوشی تلفن همراه از اول فروردین ماه سال‌جاری برای جلوگیری از ایجاد رانت، اظهار داشته است: ما جلوی باند مافیای واردکننده گوشی تلفن همراه می‌ایستیم. حال با این دوگانگی سیاست دو وزارتخانه بازرگانی و صنایع فعلاً مردم باید متضرر شوند تا اینکه روزی شاهد تولید گوشی‌های قابل رقابت با محصولات مشابه خارجی در کشور باشیم.

لایحه پولشویی برای اجرا ابلاغ شد

مهر: مجمع تشخیص مصلحت نظام پس از تبیین و اظهار نظر در مورد اختلافات مجلس و شورای نگهبان در مورد لایحه پولشویی، این لایحه را برای اجرا ابلاغ کرد. مخبر کمیسیون اقتصادی مجلس در خصوص آخرین تصمیمات در رابطه با لایحه پولشویی گفت: براساس اصرار و نظر مجلس لایحه پولشویی روانه مجمع تشخیص مصلحت نظام شده بود. به عبارت دیگر، با توجه به مخدوش شدن امر قضا، شورای نگهبان رفع اشکالات مجلس را نپذیرفت و عملاً لایحه راهی مجمع شد. وی افزود: مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز پس از تبیین و اظهار نظر در مورد اختلافات مجلس و شورای نگهبان لایحه پولشویی را برای اجرا ابلاغ کرد. ندیمی با بیان اینکه این لایحه بیش از اینکه با مسائل اجتماعی سروکار داشته باشد به مسائل بانکی مرتبط است، تصریح کرد: براساس این لایحه، ورود و خروج پول در مجاری بانکی باید دارای منشأ باشد، بنابراین عملاً در راستای ورود برخی پول‌های کثیف از خارج کشور به داخل ممنوعیت‌های قانونی ایجاد خواهد شد. مخبر کمیسیون اقتصادی مجلس همچنین اظهار داشت: بیشترین توجه این لایحه معطوف به مسائل مربوط به نوع ورود پول، مجاری مواد مخدر، قمار و امکان بازیابی منشاء آنها از جهت کیفیت تحصیل پول و سایر موارد است. وی افزود: این لایحه به ایران در رفع اتهامات پولشویی در مجامع بین‌المللی کمک می‌کند. کلیه اشخاص حقوقی از جمله بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری، بیمه‌ها، بیمه مرکزی، صندوق‌های قرض‌الحسنه، بنیادها و موسسات خیریه و شهرداری‌ها مکلفند مصوبات شورای عالی مبارزه با پولشویی را پس از تصویب دولت در اجرای این قانون به مورد اجرا گذارند که این ماده نیز به تصویب نمایندگان رسید. همچنین دفاتر اسناد رسمی، وکلای دادگستری، حسابرسان، حسابداران، کارشناسان رسمی دادگستری و بازرسان قانونی مکلفند اطلاعات مورد نیاز در اجرای این قانون را که هیات وزیران مصوب می‌کند به حسب درخواست شورای عالی مبارزه با پولشویی، ارائه نمایند که این اصلاح نیز به تصویب نمایندگان رسید. مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز شود. در مواردی که بین دولت جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها قانون معاضدت قضایی و اطلاعاتی در امر مبارزه با پولشویی تصویب شده باشد، همکاری طبق شرایط مندرج در توافقنامه صورت خواهد گرفت.

صندوق مالی اعتباری به جای بانک اصناف

موج: نایب رئیس شورای اصناف کشور گفت: درصورت عدم حصول مذاکرات با بانک ملی در گشایش اعتبار برای بانک اصناف، صندوق مالی اعتباری جایگزین بانک اصناف می‌شود. قاسم نوده فراهانی نایب رئیس شورای اصناف کشور با بیان اینکه «افزایش سرمایه بانک اصناف برای ما